La Comédiathèque

Foto de família

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

**Aquest text es pot llegir i descarregar gratuïtament.
Qualsevol representació pública, professional o amateur, encara que sigui gratuïta, requereix una autorització prèvia i el pagament dels drets d'autor corresponents. Sol·licitar autorització:
https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/**

Foto de família

Jean-Pierre Martinez

Traducció i adaptació de l'autor

Dos germans i dues germanes que gairebé ja no es veuen
es retroben per última vegada a la casa d'estiueig familiar
per vendre-la, després de la mort de la mare i la desaparició del pare.
Però els comptes pendents no són només de diners...

Personatges

Pierre
Josiane
Jeff
Frédérique

© La Comédiathèque

Matí

El menjador d'una casa d'estiueig als afores de Miami Platja, a la Costa Daurada, a un bon tros de la platja. Està moblat amb molta senzillesa. Al fons, una petita llar de foc apagada. Pierre, amb aspecte d'intel·lectual d'esquerres, arriba de la cuina amb un cassó d'aigua calenta que deixa a la taula, al costat d'un pot de Nescafé de mida familiar. Pierre regira tots els compartiments d'un aparador. A l'últim hi troba una tassa que posa damunt la taula. Repeteix l'operació amb els calaixos, buscant una cullereta. Pierre s'asseu, se serveix un cafè i es cruspeix les últimes galetes Pépitos d'un paquet. Se sent sonar un mòbil fora d'escena. Pierre fa glops de cafè i s'acaba les galetes mentre llegeix La Vie Financière. Els titulars del diari situen l'acció: «Efecte 2000: inquietud als mercats a les portes del nou mil·lenni...» Una pausa. Arriba Jeff, amb un pijama de ratlles, mig adormit i caminant com un somnàmbul.

Jeff *(badallant)* – Ja vas vestit?

Pierre *(sense deixar de llegir)* – No suporto passar-me el matí en pijama. Hi ha aigua calenta i Nescafé...

Davant la mirada de sorpresa de Pierre, Jeff treu una tassa i una cullereta de l'aparador obrint directament els compartiments i calaixos adequats, s'asseu i se serveix un cafè. Agafa el paquet de galetes amb tota la il·lusió, però, en veure que és buit, el torna a deixar amb cara de decepció.

Jeff – Ja no queden Pépitos...?

Pierre, que probablement s'ha cruspit tot el paquet, ni tan sols sembla tenir remordiments.

Pierre – Doncs no, ja ho veus!

Jeff no sembla gaire content, però no diu res. Pierre hi insisteix.

Pierre – Em recordes la mare... Quan li dèiem «Ja no hi ha xocolata?», ens contestava «Esclar, quan n'hi ha, us la mengeu...».

Jeff prefereix no contestar. Pierre canvia de tema.

Pierre *(sospirant)* – No he aclucat l'ull en tota la nit. Amb aquella tempesta...

Jeff – Quina tempesta?

Pierre *(incrèdul)* – No em diguis que no has sentit res! Semblaven canonades...

Jeff no reacciona. Pierre n'observa el comportament amb ulls d'etnòleg.

Pierre – Encara ets una mica somnàmbul, tu, oi?

Com a única resposta, Jeff remena el cafè mecànicament.

Pierre – Recordo que una vegada et vam despertar a les onze de la nit i et vam fer creure que t'havies adormit i feies tard. Et vam deixar esmorzar... La mare et va enxampar al carrer. Te n'anaves a escola en pijama. Un diumenge d'agost...

Jeff comença a beure el cafè a glops, sense contestar.

Pierre *(tornant al present)* – Tot just m'havia tornat a adormir quan m'ha despertat el camió de les escombraries! Sempre passa a la mateixa hora... A les cinc de la matinada. Quan teníem vint anys, no ens despertava pas. Tornàvem a casa a la mateixa hora que els escombriaires...

Jeff – Mmm...

Pierre *(sorprès)* – O sigui que tu has dormit bé?

Jeff – Estic fet pols. Són molts quilòmetres quan has de conduir tu sol. Per què no t'has tret mai el carnet?

Pierre – M'hi vaig presentar, però vaig suspendre.

Jeff – Una vegada! Podies haver insistit una mica...

Pierre – No suporto els fracassos. Es veu que no estic fet per conduir, i prou. I quan veig tots aquests imbècils a la carretera... Ho vas veure, ahir? Fins i tot tu vas estar a punt de perdre els nervis! Agafa qualsevol paio, educat, amable, perfectament equilibrat. Posa-li un volant a les mans i al cap de deu minuts insulta tothom i està disposat a barallar-se amb qualsevol. Com ho expliques, això?

Desconcertat per la manca de reacció del seu germà, que remena el cafè, Pierre s'aixeca i fa una ullada a l'habitació.

Pierre – No ha canviat res. Fa almenys quinze anys que no venia aquí. I tu?

Jeff – Fa dos anys, amb la Catherine i els nens. Però mai a l'hivern.

Pierre s'acosta a la llar de foc i es bufa les mans per escalfar-se-les.

Pierre – Ara entenc per què...

S'atura davant la llar de foc, presidida per una capsa grossa de llumins, un llum de carbur i una fotografia escolar en blanc i negre acolorida a mà: els dos germans amb bata blava i les dues germanes amb bata rosa.

Pierre – Creus que funciona?

Jeff – Sempre veníem a l'agost... No l'ha feta servir mai ningú...

Pierre – Això no vol dir que no funcioni...

Pierre busca amb la mirada.

Pierre – Els llumins ja els tenim. Només ens falta la llenya...

Jeff li fa un gest perquè ho deixi córrer. Pierre comença a fer la volta a l'habitació, examinant-la com si en fes un inventari.

Pierre – Quan signem a cal notari?

Jeff – A les tres. Si el comprador no s'ha fet enrere.

Pierre es torna a fregar les mans per escalfar-se-les.

Pierre – Si la va visitar a l'estiu, no seria gens estrany...

De passada, mira per la finestra.

Pierre – Saps qui és, aquest paio?

Jeff – Quin paio?

Pierre – El comprador!

Jeff – Hi vaig parlar una vegada per telèfon. És de París. Fisioterapeuta, em sembla...

Pierre – És simpàtic?

Jeff – I què més dona?

Pierre – Res...

Una pausa.

Pierre *(amb una certa reticència)* – La Frédérique i la Josiane venen juntes?

Jeff – La Josiane ha agafat el tren de nit. Hauria d'arribar aquest matí. La Frédérique m'acaba de trucar des de l'aeroport de Barcelona. És això que m'ha despertat...

Pierre – Anirà i tornarà el mateix dia?

Jeff – No ho sé.

Jeff beu el cafè a glops. Pierre, que torna a ser davant la llar de foc després de fer la volta a l'habitació, agafa la fotografia dels quatre nens.

Pierre – No me'n recordava, d'aquesta foto. Com ha anat a parar aquí...?

Jeff – Em sembla que la va portar la mare. L'última vegada que va venir amb el pare. Just abans que se'n tornés a l'Amazònia...

Pierre examina la foto de prop amb un somriure mig irònic, mig amarg.

Pierre – Que curiós, t'hi has fixat? És en blanc i negre, acolorida amb llapis. En aquella època es feia així. La fotografia en color encara devia estar en fase experimental.

Jeff – Això no ens fa pas més joves...

Pierre – No. Em sento com una pel·lícula antiga acolorida.

Ara Pierre es fixa en el contingut de la foto i no en la tècnica.

Pierre – Fa estrany tornar a veure aquesta foto... Ja hi és tot, oi?

A Jeff li costa seguir-lo. Preferiria prendre's el cafè tranquil·lament i despertar-se a poc a poc.

Jeff – Tot què...?

Pierre – A la foto! Ja s'hi veu què acabaria sent cadascun de nosaltres... La Frédérique amb aquell somriure postís. La Josiane amb aquella mirada irònica. Tu fas cara de passar de tot i jo tinc cara de gos apallissat.

Jeff continua bevent cafè sense contestar. Sembla acostumat a les reflexions estranyes del seu germà i no en fa gaire cas.

Pierre – Recordes quan ens la van fer?

Jeff – No.

Pierre – Jo tampoc. És curiós, gairebé no tinc records de la infantesa. I tampoc tinc gaires fotos de quan era petit que m'ajudin a recordar.

Jeff – En aquella època no es feien tantes fotos com ara.

Pierre – És veritat, és empipadora aquesta mania que tenim ara de fotografiar-ho tot. Sabies que el Jérôme va gravar el part de la Frédérique amb la càmera de vídeo? No sé si es miren gaire sovint la cinta els dissabtes a la nit... També haurien d'haver gravat l'aparellament i muntar-ne un documental. Ja saps, com La Vie des Animaux... M'encanten els documentals d'animals. Els comentaris sempre tenen un punt tranquil·litzador. Edificant. Allò de «que ben feta que és la natura, no hem inventat res», «els grossos es mengen els petits, però és perquè no n'hi hagi massa», «els més febles estan condemnats, és trist, però és per preservar la puresa de la raça».

Pierre torna a observar la foto.

Pierre – En tot cas, m'hauria agradat saber quina cara feia de nadó. Em sembla que aquesta és una de les fotos més antigues que he vist de mi. Ja devia tenir almenys cinc anys... *(Irònic.)* Potser els pares em van adoptar a aquella edat i no s'han atrevit mai a dir-m'ho. Ja ho he vist en un telefilm. En aquest cas, no seríeu germans meus de debò...

Una pausa.

Jeff – Em sembla que havia vingut un fotògraf a l'escola.

Pierre – Ens havien reunit per fer-nos la foto. Te'n recordes? Les classes encara no eren mixtes. Fins i tot a l'hora d'esbarjo, una frontera imaginària dividia el pati en dos. Els nens a una banda amb bata blava, les nenes a l'altra amb bata rosa. Terminantment prohibit travessar la línia divisòria. Llevat que anessis al lavabo, que era a la banda de les nenes. Estava enamorat d'una nena que només podia veure de passada, quan anava a pixar. Devia pixar sovint. Però no li vaig parlar mai. Em pregunto què se n'ha fet. Ni tan sols en sé el nom...

Una pausa.

Jeff – Quant fa que no veus la Josiane i la Frédérique?

Pierre torna a deixar la fotografia al seu lloc.

Pierre – Des de l'enterrament de la mare... Se'm fa estrany dir-ho. No acabo d'assimilar que sigui morta... No és que em posi especialment trist, eh? Però se'm fa estrany... ser orfe.

Jeff – El pare no és mort...

Pierre – Això no ho sabem. Fa anys que no el veiem. Ni tan sols va venir a l'enterrament de la seva dona. Creus que si se l'haguessin menjat uns caníbals ens haurien enviat una esquela...?

Jeff – Encara n'hi ha, de caníbals, a l'Amazònia?

Pierre – Hi ha piranyes... Diuen que un banc de piranyes es pot cruspir una vaca en cinc minuts. Només en deixen els ossos. Imagina't el pare... I, de tota manera, tampoc no hi ha estat mai, oi? Entre tu i jo, la seva mort no canviarà gaire res. Un tràmit, vaja. És com aquesta gent que es casa després de trenta anys de convivència per «oficialitzar la cosa». Ell, quan es mori, serà per oficialitzar la seva desaparició...

Una pausa.

Pierre – Tinc un amic que va fer quinze anys de psicoanàlisi per intentar reprendre el diàleg amb el seu pare. Quinze anys, t'ho imagines?

Jeff – I va funcionar?

Pierre – Bé... Malauradament, al cap de quinze anys, el seu pare ja era mort...

Jeff – Home, no exagerem... Tampoc som uns màrtirs. Almenys hem tingut pares...

Pierre – Sí... Sempre hi ha algú més desgraciat que tu, esclar. Però és curiós, a mi no m'ha consolat mai gaire, aquesta filosofia. És com dir a un home que ha perdut una cama «no es queixi, que les hauria pogut perdre totes dues».

Una pausa.

Pierre – Saps què em va explicar l'oncle Alberto fa uns anys?

Jeff – Què?

Pierre – Que va ser ell qui em va triar el nom. La mare acabava de parir. El pare devia estar massa ocupat, com sempre. Així que l'oncle Alberto va anar a inscriure'm a l'ajuntament. Es veu que li havien donat carta blanca per triar el nom. Al capdavall només era un detall.

Jeff – Eren uns altres temps...

Pierre – Fins i tot en aquells temps hi havia pares que anaven personalment a l'ajuntament a posar un nom al seu fill.

Jeff – És veritat que a la família sempre hem tingut problemes amb els noms. Què hauria de dir jo! Durant deu anys tothom es pensava que em deia Christophe. Fins que un dia la mare, quan va demanar una partida de naixement a l'ajuntament, va descobrir que el pare no m'havia inscrit amb aquell nom.

Pierre – Almenys te'n va posar un. Fins i tot et va posar el seu...

Jeff – No sé si hi vaig sortir guanyant... Jesús no és un nom gaire fàcil de portar.

Pierre – A Espanya és molt corrent...

Jeff – A França, no tant. Jesús! I pensar que ni tan sols ens va batejar...

Pierre – No et queixis, també hi ha jueus que es diuen Judes.

Jeff – Ah, sí?

Pierre – O alemanys que es diuen Adolf, si ho prefereixes...

Jeff – De tota manera, sempre m'han dit Jeff. No sé per què... Tothom es pensa que ve de Jean-François.

Silenci.

Jeff – Vindràs a casa per Nadal?

Pierre *(de sobte agressiu)* – A fer què? A aplaudir els discursos antisemites i homòfobs del meu cunyat?

Jeff – Ho fa per provocar...

Pierre – Escolta, entre el Jérôme, que defensa les idees del Front National tot dient que vota en blanc, i la Frédérique, que vota el Front National tot condemnant-ne les idees... Entre tots dos fan un votant d'extrema dreta sencer.

Jeff *(sense convicció)* – Va, el padrí de la seva filla és jueu...

Pierre – Ah, aquesta és la coartada perfecta! No som racistes, perquè tenim amics jueus. Molt simpàtics, per cert. Per ser jueus... Van amb Mercedes com nosaltres. Van a esquiar a Àustria i han posat Ingrid a la seva filla. També hi ha imbècils entre els jueus, eh! Fins i tot n'hi ha al Front National. Vull dir, de jueus. Jueus imbècils. O imbècils jueus, si ho prefereixes.

Jeff *(divertit)* – Estàs ben inspirat, aquest matí.

Pierre també esbossa un somriure, visiblement satisfet de la seva diatriba, i se serveix més cafè. Li agrada parlar i sentir-se parlar.

Pierre – Hi ha límits, no trobes?

Jeff – Sí que és veritat que a vegades s'ho podria estalviar...

Pierre – Doncs per què no vas dir res l'última vegada?

Jeff – Tu tampoc no vas dir res...

Pierre – Però jo me'n vaig anar...

Jeff *(aixecant-se)* – Marxar no sempre és la solució...

Jeff se'n va cap al passadís. Pierre el mira marxar, perplex. Després torna a llegir La Vie Financière. Sona el seu mòbil.

Pierre – Sí? *(Somrient.)* Sí... Sí, tot bé... No, no hi havia gaire trànsit... No, arriben aquest matí... *(Fingint indiferència.)* I què, ja tens els resultats del laboratori...? *(Decebut.)* Aquest vespre...? No, no, prefereixo trucar-te jo... No estic preocupat, però quan no t'has fet mai la prova...

Arriba Josiane arrossegant una maleta amb rodes. Porta una indumentària extravagant, amb una mena de ponxo mexicà.

Pierre *(incòmode)* – Perdona, t'he de deixar. Acaba d'arribar la Josiane... Sí, sí, els ho diré... quan sigui el moment... Jo també... Un petó...

Pierre penja.

Josiane *(en veu alta)* – Quan heu arribat?

Pierre s'aixeca i li fa dos petons, sense gaire entusiasme.

Pierre – Ahir al vespre. Tard...

Josiane deixa la maleta i mira l'habitació.

Josiane – Ai, aquesta casa!

Pierre espera un comentari que no arriba.

Josiane – Ens hi pelem de fred... No entenc per què els pares no hi van posar mai calefacció...

Pierre – Potser perquè només veníem a l'agost...

Josiane – Hi és, el teu germà?

Pierre – També és el teu, oi? És a la seva habitació...

Josiane – No és gaire matiner, ja se sap...

Pierre – Per què volies que es llevés d'hora? No signem fins a la tarda...

Josiane – I doncs? Què en faràs, de tots aquests diners?

Pierre – No ho sé...

Josiane veu La Vie Financière damunt la taula.

Josiane – Ara llegeixes La Vie Financière?

Pierre – Faig operacions de borsa... per internet.

Josiane *(impressionada)* – La borsa... No és massa arriscat...?

Pierre – És com l'amor... Si no vols tenir una sorpresa d'aquí a nou mesos, t'has de saber retirar a temps.

Josiane – I dona diners?

Pierre – Prou.

Josiane – M'hauràs d'aconsellar, doncs. Per invertir l'herència...

Pierre *(irònic)* – Oh, no és gaire complicat, saps? Una mica de sentit comú... Amb un hivern cru com aquest, compres accions de Damart, que fa roba tèrmica. Just abans del Dia de la Mare, te les vens i compres accions de Moulinex.

Josiane – Moulinex? No ha fet fallida?

Pierre – Això és culpa de les feministes. Ara els nens ni tan sols s'atreveixen a regalar un passapuré o una planxa per al Dia de la Mare...

Josiane *(en to confidencial)* – Per cert, ho saps?

Pierre – Què he de saber?

Josiane – Allò del Jesús! Haurà de tancar l'empresa...

Pierre *(exasperat)* – No li pots dir Jeff, com tothom? T'ho ha dit ell?

Josiane – La seva dona. Pobre noi... No sé què farà, ara.

Pierre – Doncs pregunta-l'hi.

Josiane – A la Catherine?

Pierre – No, a ell! Al teu germà Jeff!

Josiane – No estava fet per ser empresari, es veia d'una hora lluny!

Pierre – Ah, sí? Per què?

Josiane – Has vist a quina hora es lleva! Jo, en canvi, no he aclucat l'ull en tota la nit. Hi havia una gentada en aquell tren! I esclar, em va haver de tocar una tribu de portuguesos amb una colla de criatures. Un dels nens tenia galteres i es va passar la nit bramant. La resta de la família es va atipar de síndria i xoriço fins a l'endemà al matí per fer passar l'estona...

Pierre, que no s'acostuma als deliris xenòfobs de la seva germana, es conté i opta per la ironia.

Pierre – No te'n van oferir?

Josiane – Sí! Però no en vaig voler! Quina pudor que feia el compartiment! Em venien basques...

Pierre – Et recordo que nosaltres som d'origen espanyol. El teu cognom de soltera és Fernandez...

Josiane – El meu cognom de soltera... Fa molts anys que vaig deixar de ser soltera! Bé, vaig a refrescar-me una mica. Em sembla que encara faig pudor de xoriço.

Surt. Pierre tanca la revista i també se'n va cap a la cuina amb el cassó. Arriba Jeff, vestit. Porta un vestit força formal però sense elegància, com un director de pime que s'ha arreglat per a una cita important. Al cap d'una estona torna Josiane, embolicada amb un jersei gruixut i Le Chasseur Français sota el braç. Jeff i Josiane es fan dos petons, sense gaire calidesa.

Jeff *(sorprès en veure la revista de Josiane)* – Ara et dediques a la caça?

Josiane respon sense gens de vergonya, amb aire de complicitat.

Josiane – Més aviat vaig de cacera. És pels anuncis...

Jeff – Els anuncis...?

Josiane – Els anuncis matrimonials!

Jeff està alhora sorprès i una mica incòmode.

Jeff – I què tal?

Josiane – Ai, saps, és com els cotxes.

Jeff – Ah?

Josiane – Has de provar uns quants models...

Jeff – I ja has trobat el model que volies?

Josiane – Encara no. Malauradament, a la meva edat m'he de limitar al mercat de segona mà. I tu?

Jeff – Què, jo?

Josiane – Com està la teva dona?

Jeff – Bé.

Josiane – I els nens?

Jeff *(fredament)* – Pots dir els meus fills. Ara porten el meu cognom...

Josiane – Home, no és ben bé el mateix. Els teus fills també són una mica de segona mà...

Silenci de Jeff, que visiblement es conté per no esclatar.

Josiane – I el negoci?

Jeff – Bé...

Josiane *(rient)* – A tu sempre et va bé tot, eh?

Jeff *(tot i així, una mica irritat)* – No he dit que vagi de meravella. He dit que va bé...

Josiane – I el Pierre?

Jeff – Què, el Pierre?

Josiane – La seva feina! L'altre dia vaig veure una sèrie seva a la tele. El meu fill m'havia dit que la mirés. Quina collonada!

Jeff – És per als joves... En tot cas, està ben pagat.

Josiane – Això és el que compta. Jo hauria d'haver fet això, en lloc de treure'm el CAPES, les oposicions de professora, als cinquanta anys, per intentar alfabetitzar tots aquests tanoques...

Torna a capbussar-se en els anuncis. Una pausa. Pierre torna amb aigua calenta. Pierre, Jeff i Josiane prenen més cafè.

Josiane *(amb un somriure als llavis)* – Que n'és, de dolent, aquest Nescafé!

Els altres dos, que no necessitaven pas que els animessin d'aquella manera per empassar-se el beuratge, la miren amb desaprovació. Però Josiane continua.

Josiane – Per sort, el pot ja és gairebé buit. Deu fer anys que és aquí. Un pot familiar tan gros... *(Com si fes un càlcul mental.)* A raó d'una culleradeta per tassa, un mes a l'any, a l'estiu...

Pierre aparta definitivament la tassa. S'obre la porta. Entra Frédérique amb un mocador Hermès, joies d'or i una bossa Vuitton, amb un aire molt distingit i benestant.

Frédérique – Bon dia.

Pierre *(sense aixecar-se)* – Hola.

Josiane i Jeff s'aixequen per fer dos petons a la seva germana.

Jeff – Has tingut bon viatge?

Pierre – És poc més d'una hora de vol. Tampoc és un viatge gaire esgotador...

Frédérique – Tan amable com sempre...

Josiane *(amb el pot de Nescafé a la mà)* – Vols un cafè?

Frédérique – Gràcies, he esmorzat a l'avió.

Josiane – Has fet bé.

Jeff – Queda una habitació per a tu. Però potser caldrà canviar els llençols.

Frédérique – No cal, me'n torno aquest vespre...

Josiane – Ah, sí? Quina llàstima. Fer tants quilòmetres per tan poca cosa...

Pierre – Bé, uns dos-cents mil per cap...

Els altres el miren desconcertats.

Pierre – La Frédérique ha vingut com nosaltres per la venda, oi? No fa dos mil quilòmetres en un dia per passar unes hores en família, vora el mar, al desembre...

Frédérique – I tu no vens per això, potser?

Pierre – Sí... És el que acabo de dir. Tots venim per això.

Josiane – Dos-cents mil francs per cap, si passem les pessetes a francs... *(Assaltada per un dubte, a Jeff.)* Estàs segur que la venem prou cara, aquesta casa?

Jeff – Ja feia un any que estava a la venda. Ni tan sols a aquest preu els compradors feien cua. Si aquell fisioterapeuta no m'hagués trucat fa un mes...

Josiane *(en to de retret)* – Potser hauríem hagut de fer-ne una mica de publicitat. Què sé jo. Posar uns quants anuncis...

Jeff – Ningú t'impedia fer-ho. Mira, a Le Chasseur Français, per exemple...

Josiane – Sí, però com que te n'encarregaves tu!

Jeff – Qui va decidir que me n'havia d'encarregar jo? Jo també tinc altres coses a fer. I ni tan sols visc aquí.

Josiane *(que ja no l'escolta)* – Ai, aquesta casa! En fi, aquest vespre ja ens n'haurem desempallegat.

Josiane fa un altre glop de cafè.

Josiane – Fred encara és pitjor! *(Mirant els altres amb aire afable.)* En voleu més?

Pierre i Jeff s'intercanvien una mirada desolada.

Jeff – A veure si trobo diaris.

Pierre – T'acompanyo. Aprofitarem per prendre un cafè de debò.

Josiane – Em portaràs Le Nouvel Obs? Surt avui.

Pierre mira la seva germana, sorprès.

Pierre – Ara llegeixes Le Nouvel Observateur?

Josiane *(amb aire de complicitat)* – És pels anuncis...

Pierre la mira sense entendre res, però no hi insisteix.

Jeff *(a Frédérique)* – Vols que et portem alguna cosa?

Frédérique – He agafat el Madame Figaro a l'avió.

Pierre – Si trobem un L'Humanité Madame, te'l portarem.

Pierre i Jeff surten.

Frédérique – No té remei.

Josiane – El Jeff?

Frédérique – No, el Pierre!

Josiane – Ai, l'hem d'acceptar tal com és. Mai ha fet res com tothom. No te'n recordes? De petit ja havia après a fer mitja. Fins i tot em va fer una bufanda...

Frédérique no sembla recordar-ho.

Josiane – No ho trobes estrany? Mai l'hem vist amb cap noia...

Frédérique – Potser no tenia ganes de presentar-nos-les...

Com que a Frédérique sembla importar-li ben poc, Josiane canvia de tema.

Josiane – I els teus fills, com estan?

Frédérique – Bé... Sembla que la Charlotte està contenta a l'escola. Espero que aquesta vegada funcioni, perquè no és gens barata...

Josiane – Ah, sí?

Frédérique – Avui dia, saps, si no estàs disposada a pagar...

Josiane – Quant?

Frédérique – Cinc mil.

Josiane – A l'any?

Frédérique – Al mes...

Josiane – Cinc mil francs al mes! Caram! És gairebé el que guanyo fent de professora d'institut!

Frédérique – Ja ho sé, és car, però què vols fer-hi? Si vols una cosa bona, l'has de pagar.

Josiane – La universitat és gratuïta.

Frédérique – Per anar a la universitat cal el bac, el títol de batxillerat. Però això del bac no era per a la Charlotte. Al cap de tres anys ho vam entendre. Amb ella les coses han de ser concretes. I francament, per acabar a la universitat amb qualsevol arreplegat... Ara tothom va a la universitat. Ja no hi ha cap selecció!

Una pausa.

Josiane – I el Maximilien?

Frédérique – Fa unes pràctiques de tres mesos. A través de l'escola de negocis.

Josiane – Ah, sí? On?

Frédérique – Al McDonald's... *(Una pausa.)* A Miami.

Josiane – A Miami!

Frédérique – Sí, ha triat la secció internacional.

Josiane – Una altra fortuna que us deu costar!

Frédérique – I tant. Sobretot perquè les pràctiques no són remunerades. Entre el bitllet i l'allotjament, puja a uns seixanta mil francs. En fi, l'escola se n'encarrega de tot. Tenen una xarxa de contactes molt bona. Avui dia, per aconseguir unes pràctiques... Sense contactes...

Josiane – Però què hi fa, allà? S'encarrega del màrqueting?

Frédérique – No, al departament de vendes.

Josiane – Al departament de vendes...?

Frédérique – Sí, bé, atén els clients. La filosofia americana dels negocis és que s'ha de començar des de baix. Per entendre bé com funciona tot.

Josiane *(perplexa)* – Vols dir que pagues seixanta mil francs perquè el teu fill serveixi hamburgueses en un McDonald's durant tres mesos?

Frédérique – A Florida, eh! Saps, allà les places van molt buscades. No agafen pas qualsevol. I així perfeccionarà l'anglès. És el seu punt feble...

Silenci.

Frédérique – I el Bruno, com li va?

Josiane – Bé, fa un curs preparatori per entrar a una gran escola francesa. Sembla que li va bé. Treu molt bones notes de filosofia...

Frédérique – La filosofia, avui dia... No porta enlloc, oi? Què vol fer després?

Josiane – Em sembla que vol intentar entrar a Normale Sup... Almenys és gratuït! Diuen que fins i tot els paguen per estudiar... *(Una pausa.)* Aquest estiu el tornaran a agafar de mosso de magatzem a Auchan. No és gaire apassionant, però es treu uns calerons. I així ja sap què l'espera si suspèn les oposicions per ser professor de filosofia...

Una pausa.

Josiane – Ha trobat xicota... Estic contenta que se'n surti. No sempre ho ha tingut fàcil. Amb el meu divorci...

Frédérique – De vegades val més un bon divorci que un mal matrimoni...

Josiane – Tot i així. Quan són tan petits, els marca. Diguin el que diguin, una criatura necessita la mare i el pare.

Frédérique – Però amb el Gérard no paràveu de discutir! Vaig venir a casa vostra tres vegades en deu anys. Les tres vegades em vau obsequiar amb una bronca matrimonial. Suposo que no era en honor meu. No em van venir gaire ganes de tornar...

Una pausa.

Frédérique – El que no entenc és com un paio que era psicoanalista podia fer-ho tan malament a l'hora d'educar el seu fill. No us posàveu mai d'acord en res, sobretot pel que fa a l'educació del Bruno, i en discutíeu davant seu...

Josiane *(fent broma per treure-hi ferro)* – Ja coneixes la dita. A cal sabater, sabates de paper. A més, pel que fa a l'educació dels fills, Freud va dir: «Feu el que vulgueu, de tota manera ho fareu malament».

Frédérique – Tot i així. Sempre te'n sents una mica responsable...

Frédérique fa una ullada a l'habitació.

Frédérique – Fa pena pensar que vendrem la casa. Malgrat tot, hi tenim alguns bons records... És estrany. Tot l'any ens amuntegàvem en un pis de tres habitacions sense bany, amb uns pares esgotats de treballar i sempre de morros, i un mes a l'any vivíem en una casa còmoda, amb uns pares gairebé normals...

Una pausa.

Josiane – Miami Platja... Quin nom! I pensar que aquesta casa és ben lluny de la platja...

Frédérique – Al pare li devia fer il·lusió tenir una casa a la seva terra... Per cert, per què va trigar tants anys a tornar a Espanya?

Josiane – Això... L'hi haurem de preguntar... Si el tornem a veure algun dia... Al principi, em sembla que era pels papers. Tenia por que no el deixessin tornar a França. Després devia trobar que era massa lluny de França...

Frédérique – Sí... Segur que per això va acabar instal·lant-se a Manaus... A mi m'hauria agradat comprar aquesta casa. Però el Jérôme no hi estava d'acord. De tota manera, no era el moment...

Josiane – Ai, fins i tot a aquest preu, no sé pas si hi hauries fet un bon negoci...

Silenci.

Frédérique – No entenc per què el Pierre me la té jurada d'aquesta manera. No li he fet res, jo. Això també em sap greu. Abans ens enteníem bé, oi?

Josiane – Abans de què?

Frédérique *(desconcertada)* – No ho sé... Abans.

Josiane, que ja no l'escolta, també fa una ullada a l'habitació.

Josiane – Haurem de fer una mica de neteja abans de marxar. Quanta pols!

Fosc.

Migdia

Tots quatre tornen de fora i es treuen els abrics.

Josiane *(a Jeff)* – Bé, gràcies per convidar-nos, Jeff... I doncs? Què us ha semblat el restaurant?

Frédérique – El lloc no estava malament...

Josiane – Sí, oi? Era ben típic. Quina pinta que tenia l'amo! I hem menjat bé. Pel preu...

Jeff – Evidentment, no és un restaurant gastronòmic. Però per aquí no hi ha gaire cosa.

Josiane – Segur que el peix no era acabat de pescar... És increïble que serveixin peix congelat a pocs quilòmetres del mar.

Pierre *(irritat)* – Escolta, la pròxima vegada ens convides tu, d'acord...? I triaràs el restaurant.

Josiane – Espero que no ens posem malalts, almenys. Amb els congelats no se sap mai. De vegades es trenca la cadena del fred...

Pierre i Jeff s'intercanvien una mirada de desesperació.

Josiane – Vaig a veure si tinc un Alka-Seltzer. No em trobo gaire bé...

Pierre – Sí, va, ves-hi.

Frédérique – Em sembla que en tinc.

Josiane i Frédérique se'n van cap a les habitacions. Una pausa.

Pierre – No té remei... En fi, diuen que a cada família el primogènit sempre és més fràgil psicològicament...

Jeff – Sempre ha estat així. A la seva edat ja no canviarà.

Pierre *(pensatiu)* – Quants anys té, per cert?

Jeff no respon.

Pierre – Bé, què fem aquest vespre? *(Fent broma.)* Anem a la discoteca?

Jeff – Soc un home casat. Però ves-hi tu, si vols.

Pierre – En aquesta època deu estar tot tancat. Te'n recordes? Ens passàvem totes les nits a la discoteca durant les vacances. Estava convençut que era el millor lloc per lligar. Tothom hi anava per això. Semblava lògic, estadísticament. Però mai he lligat a la discoteca. A la bugaderia automàtica, al metro, al dentista, sí. A la discoteca, mai...

Una pausa.

Pierre – Les noies no ho deuen trobar prou romàntic. Per fotre un clau una nit amb un desconegut, encara. Però no per trobar l'home de la seva vida. Aquesta mena de tios que lliguen a la discoteca com elles no els deuen inspirar gaire confiança. De fet, no conec cap parella casada que es conegués en una discoteca. Tu en coneixes cap?

Jeff – Sí... Vaig conèixer la Catherine en una discoteca.

Pierre *(agafat desprevingut)* – Bé, val més que me'n vagi a fer la migdiada...

Jeff – Sempre has de generalitzar, aquest és el teu problema. La teva vida no és una estadística. Les estadístiques són la vida dels altres.

Pierre *(sorprès)* – Saps que té molta força, això que acabes de dir?

Jeff *(irritat)* – No, no ho sé, esclar. Quan dic alguna cosa amb seny és per casualitat. No ho faig expressament. Sort que hi ets tu per fer-m'ho notar.

Pierre – Perdona...

Jeff – Aquest és l'altre problema que tens, Pierre. Tens massa tendència a prendre la gent per imbècils.

Jeff s'aixeca per anar a buscar una revista i Pierre l'imita. Josiane i Frédérique també tornen amb revistes.

Jeff *(a Josiane)* – Et trobes millor?

Josiane – Ho he vomitat tot.

Pierre *(consternat)* – Doncs ja estàs millor...

Josiane – No gaire. Em sembla que aquell tall de tonyina encara em pesa a l'estómac...

Frédérique – Potser és una al·lèrgia. Són molt freqüents, les al·lèrgies a la tonyina fresca.

Pierre – Al final deu ser això. Era massa fresc, aquell peix.

Jeff llegeix Le Point. Pierre, La Vie Financière; Frédérique, Madame Figaro. Josiane s'acaba Le Chasseur Français abans d'atacar Le Nouvel Obs. Pierre aixeca el cap de la revista i mira, sorprès, les que llegeix Josiane.

Pierre – Busques marit?

Josiane *(rient)* – Ai, saps, no sé pas si en trobaré. A la meva edat...

Pierre *(irònic)* – En tot cas, entre Le Chasseur Français, la revista dels caçadors, i Le Nouvel Obs, la dels intel·lectuals d'esquerres, no deixes ni un racó del mapa polític sense explorar... També et podries anunciar per internet. Així abastaries tot el planeta.

Josiane, realment interessada, aixeca els ulls del diari.

Josiane – Ho creus...?

Pierre no es pot creure que la seva germana s'ho prengui seriosament.

Pierre – Sí, hi poses una foto teva, amb un missatge que enganxi. Fins i tot podries retocar una mica la foto. Ara amb la tecnologia digital es fan meravelles...

Josiane – Potser tens raó. M'hauria de posar al dia amb això del multimèdia... Però no sé si me'n sortiria. Tu hi entens?

Abans que Pierre pugui contestar, sona un mòbil. Josiane es precipita cap al seu.

Josiane *(fent-se la interessant)* – Deu ser el meu... Me n'acabo de regalar un per Nadal. *(Rient.)* Ens hem d'adaptar als temps...

Contesta amb una certa malaptesa. És evident que no està acostumada a aquesta mena d'aparells.

Josiane *(nerviosa, prement les tecles amb violència)* – Merda, com anava, això...?

Pierre la mira, bocabadat.

Josiane *(amb amabilitat fingida, parlant molt fort)* – Sí, digui... Sí, soc jo... Sí, bon dia... Sí... Sí, una cinquantena d'anys...

S'adona que els altres la senten encara que no vulguin.

Josiane – Bé, més a prop dels cinquanta que dels seixanta... Sí, vaig trobar el seu anunci per casualitat a Le Chasseur Français i... Eh, no, no caço. Devia fullejar la revista a la perruqueria... Divorciada, això mateix... I vostè...? *(Quedant-se glaçada.)* Ah... I de què va morir? *(Rient.)* Si no és indiscreció, esclar... Ai, mare meva... Que devia patir, pobra... Jo dic que en aquests casos els haurien de posar una injecció, com als animals...

Els altres la miren perplexos.

Josiane – Sí, li deu haver deixat un gran buit... No, jo no tinc animals... Només un fill... *(Rient.)* Però també embruten, eh! Li agraden les criatures...? No, em sembla que per a això ja fem tard, oi? A la nostra edat, segurament no ens sortiria normal...

Josiane se'n va cap a les habitacions per tenir més intimitat. Ja no se sent la conversa.

Pierre – Pobra criatura. Us ho imagineu? Als deu anys, sa mare en tindria gairebé setanta!

Frédérique *(reivindicativa)* – Això sí que és un raonament d'home. Als homes no els fa res deixar la dona als cinquanta anys per anar a repoblar el planeta.

Pierre *(mig seriós, mig provocador)* – En el cas dels homes no és ben bé igual...

Frédérique *(vehement)* – Ah, sí? I en què? Us recordo que les dones vivim més anys. Seria lògic que poguéssim tenir fills més tard.

Pierre – La diferència és que, en general, els homes de cinquanta anys tenen fills amb noies jovenetes. Així es compensa la mitjana. La Josiane més aviat deu anar a buscar gent gran, oi?

Frédérique – Què en sabeu vosaltres?

Jeff, incòmode, intenta en va fer entendre a Pierre que val més canviar de tema.

Pierre – No crec que hi hagi gaires tios de vint anys que posin anuncis a Le Chasseur Français...

Frédérique sembla més afectada del compte per una conversa que sembla tocar-li un punt sensible.

Frédérique – Sou tots iguals!

Frédérique se'n va.

Pierre *(sorprès)* – No sabia que fos tan feminista! Què li agafa? A mi tant me fa si la Josiane es vol tirar algun jovenet.

Jeff – Em sembla que el problema és més aviat el dels homes de cinquanta anys que enganyen les dones amb noies més joves. Val més evitar el tema...

Pierre, sorprès, intenta entendre-ho. Josiane i Frédérique tornen.

Josiane – A quina hora tenim la cita?

Jeff – L'agència ha dit a les tres.

Josiane *(pensativa)* – Vuit-cents mil francs... Al final tampoc no és gran cosa... Sobretot repartits entre quatre...

Pierre – Ai, no pateixis. Encara es pot morir un de nosaltres abans d'aquesta tarda.

Josiane *(agafant-se el cap)* – Ben bé podria ser jo. No em trobo gens bé. *(Intentant riure.)* No m'haureu enverinat, oi?

Josiane es queda aturada davant la foto dels quatre nens que hi ha a la llar de foc.

Josiane – Què en farem, d'aquesta foto?

Els altres la miren sense entendre-la.

Josiane – No la deixarem aquí un cop venuda la casa. Qui se la quedarà?

Frédérique – En podríem fer còpies...

Josiane – Segur que el negatiu fa una eternitat que s'ha perdut!

Pierre *(irònic)* – Només cal tallar-la en quatre. Cadascú se n'anirà amb el seu retrat. *(A Josiane.)* Podràs escanejar el teu i posar-lo a la pàgina web, per atraure quatre pervertits...

Josiane *(mirant el retrat, sense captar la ironia)* – Ai, seria una llàstima retallar-la. Amb una foto tan bonica...

Pierre – Sí, tens raó. Damunt d'una llar de foc fa bonic...

Josiane – Ens la podem jugar a sorts. Mira, aquí hi ha una capsa de llumins.

Els altres semblen escandalitzats, però no prou per oposar-s'hi. De fet, Josiane ja ha agafat la capsa de llumins del relleix de la llar de foc, al costat de la foto. N'agafa quatre, en trenca tres i es gira amb els quatre llumins que li sobresurten de la mà.

Josiane *(excitada)* – Qui tregui el del cap vermell guanya... Jeff, comença tu.

Jeff obeeix sense entusiasme. Treu un llumí sense cap vermell.

Josiane – Et toca, Frédérique!

Frédérique ho fa també, dividida entre l'esperança de guanyar i una vaga sensació d'incongruència. Pierre observa l'escena consternat. Frédérique també treu un llumí sense cap. Una lleu decepció se li dibuixa a la cara, de seguida esborrada per un somriure forçat.

Josiane *(cada cop més excitada)* – Ara, Pierre, la cosa queda entre tu i mi.

Pierre s'aixeca amb desgana.

Pierre – No hi ha una història així a la Bíblia? Uns malfactors que es juguen el Sant Sudari als daus?

Frédérique *(irònica)* – No sabia que llegissis la Bíblia...

Pierre *(secament)* – És cultura general.

Pierre treu el llumí del cap vermell. Una decepció infantil es dibuixa a la cara de Josiane, mala perdedora.

Josiane – Ostres! No tinc mai sort amb el joc!

Pierre treu una cigarreta i, ostentosament, se l'encén amb el seu llumí. En fa una calada amb satisfacció. Josiane se'l mira.

Josiane – Ara fumes?

Pierre – Sí... Sí, fa ben bé vint anys. No te n'havies adonat?

Josiane – L'altre dia vaig llegir en una revista que cada cigarreta escurça la vida en deu minuts.

Després d'una pausa, a Pierre.

Josiane – Quantes cigarretes fumes al dia, tu?

Pierre – Segons els meus càlculs, ja fa sis mesos que hauria de ser mort. No ho entenc.

Josiane – I tu, Frédérique? No fumes?

Frédérique – De tant en tant. Light.

Pierre – La Frédérique, fins i tot si fumés porros, els fumaria light.

Josiane – Ai, saps, els light són tan nocius com els altres, eh! Potser encara més.

Pierre – No recordo qui comparava la vida amb una ampolla d'aiguardent o una cosa així. Cadascú en rep una en néixer. Uns en prenen un glopet cada dia per fer la digestió; d'altres se l'empassen d'una tirada i agafen una bona borratxera.

Frédérique *(irònica)* – No és La Fontaine, a La cigala i la formiga...?

Pierre – Els grans temes són universals... Evidentment, també podem ser cigala primer i formiga després. Als anys setanta tu també vesties de hippie, no te'n recordes? Tenies un xicot amb els cabells llargs que tocava la guitarra. Com es deia? Ah, sí, Paul! Era mestre. Te'n recordes? Potser fins i tot eres una mica d'esquerres, en aquella època. Potser fumaves porros sense filtre...

Frédérique – Tots els porros porten filtre.

Pierre – Era per veure si te'n recordaves... Sí, el Paul va cantar uns quants estius i l'hivern següent et vas casar amb l'anestesista.

Frédérique – Es diu Jérôme.

Pierre – Carpentier, sí. Frédérique Carpentier sona força millor que Frédérique Fernandez...

Frédérique – Volies que conservés el cognom de soltera? No reivindico els meus orígens espanyols, si és això el que vols dir.

Pierre – Tot i així. Podies haver ensenyat als teus fills que, d'alguna manera, eren cosins de la seva dona de fer feines portuguesa. Sembla que es pensin que les dones de fer feines són una raça a part.

Frédérique – Delires!

Pierre *(rient)* – T'adones del que t'has estalviat? El pare va posar Jesús al Jeff. Et podia haver posat Mercedes. Vull dir que hauria estat una putada dir-te igual que el cotxe del teu marit.

Josiane fa cada vegada més mala cara, però, en plena discussió, ningú li fa gaire cas.

Josiane – Ai, mare, em roda tot... Tinc el cap com una síndria...

Pierre – I tant! Has canviat molt des dels anys setanta. Recordo que l'any del referèndum de De Gaulle, el seixanta-nou, et vas barallar amb el pare perquè votava que sí. Deies que era un plebiscit. Devies haver après aquella paraula a l'institut el dia abans. Però em vas deixar impressionat. Que t'atrevissis a tractar De Gaulle de dictador davant del pare. Et vaig admirar per això...

Frédérique – No podem ser adolescents tota la vida. A més, tampoc es pot dir que tu hagis acabat sent un marginal. Llavors llegies Rock&Folk. Ara llegeixes La Vie Financière...

Pierre – Però jo no voto el Front National...

Frédérique – Ai, prou! Una vegada! Era un vot de protesta...

Pierre – Podies haver protestat votant la Lliga Comunista Revolucionària o els del Vol Iòguic, aquells que volien fer política levitant. És veritat, per què precisament el Front National? Si dius que no comparteixes gens les seves idees.

Frédérique – No m'he de justificar.

Jeff *(per calmar els ànims)* – Bé, ja podem anar tirant...

Pierre *(mirant el rellotge)* – Falta una hora!

Jeff – Si ens l'hem de passar discutint...

Josiane *(amb veu feble)* – Té raó. Per una vegada que estem tots junts, podries fer un esforç, Pierre!

Pierre – Doncs no! Precisament estic fart de fer esforços. I deixa-ho estar, eh! Junts! Què ens uneix? Hem vingut a buscar el nostre xec. D'aquí a una hora el tindrem. Cadascú se n'anirà pel seu cantó i segurament no ens tornarem a veure mai més. Prou d'hipocresia!

Jeff – Discutir no serveix de res.

Pierre – Escolta, Jeff. Ets bon paio. Però toca una mica de peus a terra! Saps què diuen de tu, d'amagat, les teves estimades germanes? Doncs que ets molt bon paio, precisament, però que has enfonsat l'empresa del pare perquè no ets capaç de llevar-te al matí.

Jeff es queda glaçat.

Frédérique *(aixecant-se)* – Jo no ho he dit mai, això!

Pierre – És veritat. És com en política, ni tan sols tens el coratge de assumir les teves pròpies opinions. La Josiane, almenys, té el mèrit de dir el que pensa.

Josiane *(ventant-se amb Le Chasseur Français)* – Potser val més que surti a prendre l'aire...

Frédérique – Escolta, qui ets tu per donar lliçons a tothom...?

Pierre – Potser no soc gran cosa, però el que tinc no ho he aconseguit només dient que sí davant del senyor alcalde.

Frédérique *(trasbalsada)* – Què vols dir exactament?

Pierre – Et creus superior a nosaltres perquè tens gespa anglesa, una llar de foc rústica i bigues de fusta a la vista. Però, a banda que la teva vida de nova rica em sembla completament lamentable, què has fet per tenir tot això? Casar-te amb un anestesista i fer-li dos fills mal educats! La vida no és una anestèsia general...

Frédérique *(acostant-s'hi per plantar-li cara)* – I tu, què has fet de tan extraordinari a la vida? Et creus escriptor perquè has traduït tres novel·letes roses. Guionista perquè has parit unes quantes comèdies televisives de merda.

Pierre – Són els teus fills els que miren aquestes comèdies de merda. I aquestes novel·letes roses, si no et fes vergonya comprar-les, també les llegiries. De fet, no et cal. Tota la teva vida és una novel·la Harlequin. Però t'hi has fixat? A la col·lecció Série Blanche, la història s'acaba quan la infermera jove es casa amb el metge ric. Res de l'apassionant vida de les mestresses de casa casades amb notables. O, si no, és Madame Bovary...

Frédérique – Tu sí que no tens pinta de casar-te aviat... Sempre has viscut com un egoista. Em pregunto quina mena de dona et voldria. Acabaràs de conco...

Pierre – M'estimo més ser un vell solter que un vell imbècil.

Frédérique – I per què triar, si pots ser totes dues coses?

Josiane sembla a punt de desmaiar-se, però ningú se n'adona.

Josiane – Espero no desmaiar-me... Em brunzeixen les orelles...

Pierre – Mira, el que no suporto de tu no és que el teu nivell de vida sigui desproporcionat respecte del teu quocient intel·lectual, sinó que encara et permetis pensar que el salari mínim dels àrabs que et recullen les escombraries et perjudica el pressupost de vacances. Les teves vacances al Club Med, amb unes quantes excursions organitzades fora del recinte per observar els costums dels autòctons. Sense baixar del totterreny, com al parc safari de Thoiry.

Frédérique i Pierre es desafien amb la mirada. De sobte Josiane cau desplomada. Els altres tres, sorpresos, finalment es giren cap a ella i corren a atendre-la.

Frédérique – Josiane? Estàs bé?

Frédérique clava bufetades cada cop més fortes a les galtes de la seva germana per reanimar-la. Josiane reacciona, però continua més o menys inconscient.

Pierre – Potser val més que la portem a l'hospital.

Fosc.

Tarda

Tots quatre tornen. Frédérique dona el braç a Josiane.

Josiane – Ai, ara ja estic bé, saps?

Jeff – T'hauries d'estirar una mica, no...?

Josiane – Hem de tornar a anar a cal notari. Ja fem tard. I necessiteu la meva signatura.

Jeff – He trucat a l'agència per ajornar la cita. Pots anar a descansar.

Josiane – Bé...

Josiane va cap a l'habitació, acompanyada de Frédérique.

Pierre – Creus que la discussió d'abans l'ha deixada així? No sabia que fos tan sensible...

Jeff – No ho entenc. Jo també n'he menjat, de tonyina, i m'ha provat la mar de bé... La Frédérique té raó, potser és una al·lèrgia.

Pierre – Em penso que si fos al·lèrgica a la tonyina, a la seva edat ja se n'hauria adonat. No és la primera vegada que menja tonyina. Si fos, què sé jo, un bistec de panda amb oli d'eucaliptus, encara. Però un tall de tonyina amb salsa provençal...

Jeff – Què ha dit el metge?

Pierre – No ho sé. Hi era la Frédérique, amb ella.

Frédérique torna.

Jeff – I doncs? És una al·lèrgia?

Frédérique – No...

Pierre – Una intoxicació alimentària?

Frédérique – No té res a veure amb el que ha menjat...

Els altres dos comencen a estar una mica intrigats.

Jeff – Ja m'ho ensumava...

Pierre *(irònic)* – Doncs què és? Els primers símptomes de la menopausa...?

Frédérique – La Josiane té galteres... El metge li ha donat antibiòtics...

Jeff *(sorprès)* – Galteres? No és una malaltia infantil?

Pierre *(fent broma)* – I què? Tenint en compte la seva edat mental...

Davant la mirada de desaprovació dels altres dos, Pierre intenta treure-hi ferro.

Pierre – Bé, va... Tampoc no s'ha de morir.

Frédérique – No, però el Jérôme diu que quan agafes malalties infantils de gran hi pot haver complicacions.

Jeff – Quina mena de complicacions?

Frédérique – Malformacions del fetus en les embarassades, en el cas de la rubèola...

Pierre *(mort de riure)* – Si només és això... En el cas de la Josiane...

Frédérique *(pèrfida)* – En el cas de les galteres, una infecció dels testicles que pot provocar esterilitat definitiva.

Pierre es queda glaçat i paeix la informació. Silenci.

Pierre *(a Jeff, fingint indiferència)* – Tu vas tenir galteres, de petit?

Jeff – Sí... Tu no?

Pierre – No ho sé...

Josiane torna. Pierre fa un pas enrere.

Josiane – No em puc adormir, així que...

Jeff – Encara tenim temps. He dit que hi seríem cap a les cinc.

Sona el mòbil de Josiane. Contesta parlant tan fort com abans, amb la mateixa amabilitat fingida de la primera trucada.

Josiane – Sí, digui... Sí, soc jo... Sí, bon dia... *(Canviant de to, més natural.)* Ah, perdona, Pascal, no t'havia reconegut la veu. Com va...? *(Consternada.)* La teva dona...? Un accident de cotxe... Ai, caram... Em sap molt de greu... Ah, sí, d'acord... I quants anys tenia...? Ah, sí, no gaires... I ja és morta, de debò...? Bé, sí, si t'ho han dit... Escolta, l'assegurança et pagarà... Segons la taxació de L'Argus... Quants quilòmetres marcava el comptaquilòmetres? Ah, caram... I a la teva dona no li ha passat res? Bé, això és el que compta, oi? No en tenia la culpa, almenys...? Home, si ja no et pots ni aturar al voral per contestar el telèfon...! Haurien d'aclarir què volen... Divendres? Sí... Sí, d'acord, Pascal... Adéu.

Penja.

Josiane – Era el meu dentista.

Els altres la miren estupefactes. Josiane se n'adona.

Josiane – Bé, dic el meu dentista perquè és dentista. Fem teatre junts...

Un moment d'estupefacció.

Jeff – Fas teatre amb el teu dentista?

Josiane – Sí. D'aficionats, eh... Està muntant Les dones sàvies, de Molière.

Frédérique – El teu dentista munta dones sàvies...?

Josiane – Doncs sí.

Pierre – Un dentista que fa teatre... Em pensava que era genèticament impossible. Deu ser un mutant.

Frédérique – Estàs segura que és dentista?

Pierre – Tampoc ho diria per presumir... En fi, si només munta dones sàvies, no tens res a témer...

Josiane – El que em preocupa són les dents del davant... M'ha posat fundes a totes les dents, però no sé quant durarà... Què hi vols fer... A la família tots tenim les dents fetes pols.

Pierre – Un altre defecte que hem heretat dels pares.

Frédérique – Amb l'herència et podràs pagar uns implants. Com jo...

Josiane – Mamaris?

Frédérique – Dentals!

Josiane – Ah... Tot i així, no sé si encara val la pena... A partir dels seixanta, saps, tot es torna provisional. Quan et fas arreglar alguna cosa, és com amb els cotxes. Et dius, bé. Si aguanta uns quants anys més, potser abans petarà una altra peça...

Pierre – Que curiós, no et coneixia aquesta afició a l'automòbil...

Jeff *(mirant el rellotge)* – Bé, ara sí que haurem d'anar marxant. Josiane, estàs segura que et trobes bé?

Josiane *(aixecant-se, plena d'energia)* – I tant! Encara no soc morta, eh! No abans de cobrar l'herència...

Jeff – Tens el llibre de família dels pares? El notari en volia una fotocòpia...

Josiane regira la bossa, en treu el document i l'exhibeix.

Josiane – Aquí el tinc!

Pierre *(encuriosit)* – El puc veure?

Josiane sembla dubtar.

Josiane – Per què...?

Els altres la miren, també intrigats per la seva reticència.

Pierre – No ho sé, no l'he vist mai... Ni tan sols estic segur de saber el tercer nom de la meva àvia paterna...

Josiane allarga el llibre de família a Pierre, que el fulleja mentre els altres es preparen per marxar.

Pierre – Mira, aposto que no sabeu a quina hora vaig néixer... Ni tan sols recordeu la data del meu aniversari...

Els altres ignoren la ironia de Pierre. Continua fullejant el llibre de família i el somriure se li glaça.

Pierre *(llegint)* – Aquí hi ha una cinquena filla...

Pierre, que ja no fa broma, es gira cap als altres, que també s'han quedat immòbils.

Pierre – Sabíeu que havíem estat cinc?

Josiane *(després d'una pausa)* – Sí...

Frédérique – Em sembla que sí... No n'estava segura...

Jeff, que se sent incòmode, es regira les butxaques.

Jeff – On he fotut les claus, ara...

Pierre – No et fa res assabentar-te que vam tenir una germaneta que es va morir?

Jeff deixa de buscar les claus, adonant-se de la gravetat de la informació. Frédérique es decanta cap al llibre de família per damunt de l'espatlla de Pierre.

Frédérique *(llegint)* – Émilie. Morta el... *(Compta mentalment.)* Tenia quinze dies...

Pierre – Quinze dies... Són molts dies. Hi ha temps d'agafar-hi afecte... *(A Josiane.)* O sigui que tu ho sabies? Per què no ens ho has dit mai?

Josiane – La mare no en parlava mai... Què hauria canviat?

Fosc.

Vespre

Els quatre germans entren a l'habitació, venint de fora. Es treuen els abrics en silenci. Pierre i Frédérique s'asseuen.

Josiane *(amb alegria fingida)* – Bé, això s'ha de celebrar, oi?

Els altres la miren. L'ambient és carregat. Estan dividits entre la satisfacció d'haver resolt un afer important i la sensació que acaben de girar una pàgina de la seva vida. Josiane, que no sembla percebre aquestes subtileses, busca en un armari.

Josiane – Em sembla que he vist una ampolla de cava per aquí. No els la deixarem. Deu estar una mica tebi, però en fi...

Treu l'ampolla de l'armari, i després quatre copes.

Frédérique *(reticent)* – Em sembla que no en prendré. El cava no em prova gaire...

Josiane *(obrint l'ampolla)* – Va, brindarem tots junts!

Josiane li serveix una copa sense demanar-li permís. Frédérique la deixa fer. Josiane reparteix les copes.

Pierre *(irònic)* – Per què brindem?

Jeff *(sense alegria)* – Per la venda.

Josiane – Pels nostres xecs!

Brinden.

Josiane – Era ben bufó, aquell fisioterapeuta... *(A Jeff.)* Està casat?

Jeff – No ho crec...

Frédérique – Feia un aire una mica efeminat, oi?

Josiane – En tot cas, li hauria demanat uns quants massatges... Però hauria estat una llàstima encomanar-li les galteres. Diuen que als homes els pot deixar impotents. Oi, Frédérique?

Pierre *(irritat)* – Sí, va, prou...

Frédérique – En tot cas, no era gaire gran. És curiós comprar-se una casa d'estiueig a aquesta edat... *(Emocionada.)* Fa estrany pensar que ja hem venut aquesta casa. Que no hi tornarem mai més...

Jeff – Sí. S'hi estava bé, a l'estiu...

Pierre – Ja feia molt de temps que no hi veníem gaire...

Frédérique – En tot cas, fa molt de temps que no hi veníem tots junts...

Josiane – Catorze anys.

Els altres la miren, sorpresos.

Josiane *(amb un somriure rígid)* – L'última vegada que vam ser aquí tots quatre. Fa catorze anys.

Els altres tres queden perplexos per aquesta precisió, que revela una sensibilitat que Josiane normalment amaga molt bé.

Josiane – Havíem celebrat l'aniversari del Bruno. Encara me'n parla quan mirem les fotos. Li havíem fet una festa molt maca... Era un any abans del meu divorci... A mi també m'hauria agradat veure-us més sovint, en aquella època.

Els altres callen, incòmodes. Josiane, però, conserva el somriure.

Josiane – Te'n tornes aquest vespre, Frédérique?

Frédérique – Sí, en principi... Bé, tampoc hi estic obligada. Tinc el bitllet de tornada obert...

Jeff – Et pots quedar amb nosaltres fins demà. Et deixarem a l'aeroport de passada.

Pierre *(irònic)* – Bé, si tens tanta pressa, ves-te'n... Tothom sap que vas molt enfeinada...

Jeff *(amb autoritat)* – Pierre...

Pierre fa un gest d'acatament.

Frédérique – Bé, d'acord.

Josiane – Au, doncs així passarem el vespre junts! En família...

Silenci.

Pierre – Voleu anar a sopar fora? Avui em sento generós, us convido. A compte del meu xec...

Frédérique – Quina generositat...

Pierre fa un esforç per no respondre a la provocació.

Pierre – Bé, al restaurant del migdia, no, en tot cas... És veritat que era força fastigós... Quina idea, obrir un restaurant en un lloc així...

Josiane – És més agradable sopar aquí, no? Serà l'última vegada.

Jeff – I què menjarem?

Josiane – Ja trobarem alguna cosa. Buidarem els armaris.

Jeff regira l'armari i en treu el que hi troba.

Jeff *(com un cambrer d'un gran restaurant)* – Espaguetis amb deu anys de criança, acompanyats d'una salseta de pot a punt de caducar.

Josiane – Ai, nosaltres també comencem a estar caducats.

Frédérique desapareix cap a la cuina amb les provisions. Josiane la segueix. Pierre i Jeff es queden sols. Una pausa.

Pierre – Ja sé això de l'empresa... Què faràs?

Jeff – No ho sé. Encara hi ha moltes coses per resoldre.

Silenci.

Jeff – O sigui que tu també ho penses. Que he enfonsat l'empresa perquè no donava la talla?

Pierre – Crec que aquella empresa només podia funcionar amb algú disposat a dedicar-hi quinze hores al dia. Com el pare. Però el pare era d'una altra època. Tu no volies aquella vida, i ho trobo normal. Cap de nosaltres ho hauria fet.

Jeff – No hauria hagut d'acceptar de prendre-li el relleu.

Pierre – Calia trobar un cap de turc...

Una pausa.

Jeff – Potser obriré un restaurant...

Pierre *(desconcertat)* – Un restaurant? Però si no saps ni bullir espaguetis...

Jeff – No un restaurant gastronòmic. Més aviat pensava en una pizzeria. Per fer pizzes no cal saber cuinar. I contractaré personal, evidentment.

Pierre *(preocupat)* – Ja tens alguna cosa al cap?

Jeff *(dubtant)* – Sí... El restaurant on hem dinat. L'amo se'l vol vendre... Per això us hi he portat. Per saber què en pensàveu.

Pierre, incòmode, no respon.

Jeff – I doncs?

Pierre – Per què aquí?

Jeff – I per què no? La Catherine i jo estàvem farts de l'àrea de París. I als nens els anirà molt bé. Hi ha un habitatge a dalt. Respirarem aire de camp. Ara que l'empresa tancarà... M'hauré de reciclar. Què et sembla?

Pierre *(incòmode)* – Bé... No està gaire ben situat, oi?

Jeff – És al costat de l'estació de l'Hospitalet de l'Infant.

Pierre – I hi paren quatre trens mal comptats.

Jeff – Hi ha una terrassa.

Pierre – Sí. Encaixonada entre la via del tren i la carretera nacional. La gent que ve a passar uns dies al camp no té gaires ganes de dinar al costat d'una carretera. A més, la terrassa només serveix quan fa bon temps. A l'estiu, encara, però la resta de l'any... Al migdia tampoc no hi havia gaire gent, oi? Per què creus que se'l ven, l'amo?

Jeff *(decebut per la manca d'entusiasme del seu germà)* – Amb aquests raonaments no faríem mai res... Cal guanyar-se una clientela i fer que torni, esclar. Però no hi ha cap pizzeria a la zona. Estic segur que pot funcionar. Que siguem a la vora del mar no vol dir que ens vingui de gust menjar peix cada dia.

Pierre – Ni pizzes tampoc...

Una pausa.

Pierre *(cada cop més preocupat)* – Ja t'has compromès amb això del restaurant?

Jeff – He signat el precontracte... Vaig saber que el restaurant estava a la venda quan vaig venir a ocupar-me de la casa. Ens havíem d'afanyar. Ens vam decidir...

Pierre – Doncs ara què vols que et digui? Si em volies demanar l'opinió, per què no ho vas fer abans?

Jeff *(perdent els estreps)* – Perquè estava segur que ho criticaries. Esclar, tu sempre ho saps tot. Tot et surt bé.

Pierre *(sospirant)* – Deixa-ho. Fa més d'un any que no he escrit res o, en tot cas, que no he venut res... No soc dels que es queixen, i prou. Però n'he tingut uns quants, de fracassos, creu-me. I no només en el terreny professional...

Pierre veu clarament que el seu germà s'ha ofès.

Pierre – Perdona, Jeff. Em demanes l'opinió i te la dono. Però tampoc soc especialista en restauració. Em puc equivocar. Tant de bo m'equivoqui...

La tensió afluixa.

Pierre – O sigui que tu també penses com la Frédérique, que soc un egoista i un cregut?

Jeff – Crec que hauries d'intentar ser una mica més indulgent... Entendre els altres...

Pierre – Ja ho sé. No li hauria hagut de parlar així, abans, a la Frédérique.

Jeff – Sempre has estat el corcó de la família... Però tens raó. Tampoc és bo acceptar-ho tot sense dir mai res.

Pierre – Només hauria volgut que haguéssim mantingut una mica més el contacte. Que fóssim una mica més solidaris.

Jeff – Mai hem estat gaire solidaris, saps... És que no ho recordes bé... Quan érem petits ens fèiem les pitjors putades. Una vegada fins i tot ens vas perseguir pel jardí amb un martell... No he passat mai tanta por a la vida. Sempre hi penso quan sento la cançó de Claude François...

Pierre el mira sense entendre'l.

Jeff *(cantant)* – Si tingués un martell...

Pierre *(continuant)* – Picaria el pare, la mare, els germans i les germanes. *(A l'unísón amb Jeff.)* Oh, oh! Quina felicitat...

Jeff *(més seriosament)* – Sempre t'ho he volgut preguntar. Si m'haguessis enxampat aquell dia, m'hauries esberlat el crani de debò?

Pierre fa veure que s'ho rumia.

Pierre – No ho crec. Però estava tan content d'haver-vos fet cagar de por... Jo era el petit. Per una vegada que algú em tenia por, era embriagador. Després la Frédérique em va dir que estava boig. Semblava tan convençuda que durant molt de temps em vaig preguntar si no ho estava de debò. De vegades encara m'ho pregunto... Tens raó, mai ens hem entès gaire bé tots quatre. És el mite dels bons vells temps. Al final no ha canviat res...

Jeff – El que ha canviat és que aleshores ens havíem d'aguantar per força. Després de vendre la casa, res no ens hi obliga. És ara que ens haurem d'entendre. Si volem que els nostres fills tinguin oncles i ties.

Pierre – Els nostres fills... Què ens queda en comú?

Jeff – Res. Res que no es pugui dividir en quatre.

Pierre – Et sap greu que hàgim venut la casa?

Jeff – De tota manera, ja és massa tard.

Pierre – Ja ho era abans de signar, oi? No em veia passant les vacances d'estiu aquí amb el Jérôme, lamentant-nos del forat de la Seguretat Social i dels impostos que escanyen les professions liberals a França... M'estranya que no hagi lligat mai caps, per cert. És veritat, si la Seguretat Social té dèficit és perquè aquesta gent guanya massa diners, oi?

De sobte se'n va la llum.

Jeff – Merda, se n'ha anat la llum.

Pierre – Hi ha llumins damunt la llar de foc.

Jeff – El que caldria és aigua...

Pierre – Què?

Jeff – Passa'm l'ampolla d'aigua que hi ha a la taula.

Pierre li passa l'ampolla sense entendre res. Jeff omple el dipòsit del llum de carbur que hi ha damunt la llar de foc, rasca un llumí i encén el llum. Una claror feble il·lumina l'habitació.

Pierre – Què és això?

Jeff – No te'n recordes?

Pierre – No...

Jeff – Havia plogut tot el dia. És força estrany, aquí, a l'agost. El pare havia decidit portar-nos a buscar cargols. Ens va arrossegar per totes les ferreteries de la comarca per trobar aquest trasto.

Pierre – Ah, sí, el llum de carbur...

Jeff – I això que a casa teníem dues o tres llanternes. Em pregunto per què li calia un llum de carbur per anar a buscar cargols. Devia recordar-li la seva joventut.

Pierre – Com funciona?

Jeff – El carbur és una mena de carbó. L'aigua hi cau gota a gota i desprèn un gas que crema.

Pierre – No me'n recordava, d'això.

Jeff – Al final no vas venir amb nosaltres. El pare ens va despertar a les quatre. Però aquell matí vas ser tu qui no va aconseguir sortir del llit...

Una pausa.

Jeff – Hi vam anar tots dos. Va ser curiós. Parlava fluixet, com si tingués por que els cargols fugissin en sentir-nos arribar. En vam dur una galleda plena... L'endemà al matí n'hi havia per tota la casa. Ens havíem oblidat de tapar la galleda. Sembla mentida, quin tros de camí pot fer un cargol en una nit...

Una pausa.

Jeff – Em sembla que al pare li va saber greu que no vinguessis amb nosaltres...

Torna la llum.

Pierre – No ha durat gaire.

Jeff apaga el llum de carbur. Silenci. Pierre, incòmode, canvia de tema.

Pierre – I la teva família, com està?

Jeff – La Catherine ha començat un curs d'auxiliar de comptabilitat. Així podrà portar els comptes del restaurant. Em penso que jo no hi estic gaire fet...

Pierre – I els teus fills? Fa molt que no els veig...

Jeff – Bé.

Pierre – És curiós. No ho dic per fer-te content, però mai he vist uns nens tan ben educats.

Jeff – És perquè no els veus gaire sovint...

Pierre *(somrient)* – Tu tens raó. Hauríem de poder triar els fills. I els fills, els pares...

Jeff *(divertit)* – Saps que és una ximpleria, això que acabes de dir?

Pierre – Ja ho sé. És perquè no tinc fills. Em faria por, per cert, tenir-ne un. Sobretot un nen. No fos cas que s'assemblés a mi... No sé si li sabria dir de debò per què val la pena viure. Al final soc com el pare. No sabria dir-li això al meu fill...

Jeff – Potser serà una nena...

Pierre s'aixeca, trasbalsat.

Pierre – Perdona, he de fer una trucada.

Pierre treu el mòbil i es disposa a sortir. Com que Jeff se'n va cap a les habitacions, Pierre es queda a la sala.

Pierre – Soc jo... Sí, ja ho sé... però no era el moment de dir-los-ho. M'he tornat a barallar amb la meva germana... Oh, com sempre, però aquesta vegada li he engegat tot el que tenia entravessat. No ho hauria hagut de fer, però alleuja... *(Canviant de to, amb falsa despreocupació.)* I doncs, has trucat al laboratori...? Negatiu! *(Sospirant, alleujat.)* Uf... Ara sí que estic més tranquil! Reconec que em feia una mica de respecte. Per molt que no correm riscos, als cinquanta anys, estadísticament, un solter com jo... Fins i tot amb la vida de monjo que he portat abans de conèixer-te... *(Tornant a preocupar-se.)* Per cert, quan siguis a casa, podràs mirar al meu carnet sanitari, que és al calaix de baix de l'escriptori, si he tingut galteres?

Jeff torna i s'asseu. Pierre, incòmode, se'n va cap a les habitacions per acabar la conversa telefònica. Frédérique arriba de la cuina amb una esponja a la mà.

Pierre *(allunyant-se)* – No, ja t'ho explicaré... No, no és urgent, però...

Pierre desapareix cap a les habitacions. Frédérique neteja la taula. Mira Jeff, assegut impassiblement mentre ella va fent feina.

Frédérique *(fent broma)* – Què, no és gaire dur?

Jeff *(amoïnat)* – Va fent.

Una pausa.

Jeff *(buscant les paraules)* – Saps, no li hauries de guardar tanta rancúnia al Pierre...

Frédérique *(ferida)* – Aquesta vegada ha passat de la ratlla. Ningú m'havia parlat mai així. Creus que puc acceptar sense dir ni piu el que m'ha dit abans?

Jeff – Ell també, sovint, s'ha hagut d'empassar moltes coses sense dir res... I, si et dic la veritat, no és l'únic...

Frédérique el mira, una mica sorpresa.

Jeff – Escolta, Frédérique, a mi tampoc em va agradar el numeret que ens va fer el Jérôme, amb els seus acudits de caserna, el vespre de l'enterrament de la mare. Hauríem pogut aprofitar per retrobar-nos una mica... en família. Allò no era un dinar de caçadors, i el teu marit no hi pintava gaire res. Eres tu qui l'hi havia de recordar... *(Una pausa, amb ràbia continguda.)* Hauria hagut de saber comportar-se. I més li val que ho faci la pròxima vegada, perquè, si no, li trenco la cara.

Frédérique se sorprèn d'aquesta autoritat poc habitual en Jeff.

Frédérique *(trasbalsada)* – Perdona... Ja ho sé, es va portar fatal. L'hi vaig dir després, t'ho asseguro...

Jeff – Després ja era massa tard...

Frédérique – De tota manera, no es tornarà a repetir...

Jeff – Això segur, Frédérique. No enterres els pares dues vegades... *(Aixecant-se.)* Hi ha ocasions que no ens podem permetre deixar passar. N'hem deixat passar massa, tots quatre...

Frédérique *(intentant tornar a la càrrega)* – Però ell tampoc no creus que podria ser una mica més tolerant...?

Jeff – Per una vegada faré jo l'acudit: de cases de tolerància n'hi deien, abans, dels bordells. Però si veniu a casa meva per Nadal, no vull que allò es converteixi en un bordell.

Frédérique – D'acord...

Jeff – Vaig a posar les estovalles.

Pierre torna de la seva habitació. Josiane arriba amb una càmera de fotos.

Josiane – I si ens féssim una última foto tots quatre, aquí? Tinc disparador automàtic!

Els altres semblen una mica incòmodes, però Josiane ja ha posat la càmera a la taula després d'ajustar el disparador. Tots quatre es col·loquen davant la llar de foc, en la mateixa posició i amb el mateix aire encarcarat que a la fotografia escolar. Salta el flaix. Se separen. Josiane desa la càmera.

Josiane – En faré quatre còpies i les faré emmarcar... Serà el vostre regal de Nadal.

Una pausa.

Josiane – Bé, vaig a posar els espaguetis a bullir.

Jeff i Frédérique també s'aixequen.

Jeff – Vaig a obrir el pot.

Frédérique – Jo paro taula.

Pierre *(fent broma)* – No se m'acut res que pugui fer...

Frédérique – Em pots ajudar a parar taula...

Jeff i Josiane desapareixen cap a la cuina. Frédérique i Pierre paren taula en silenci i després s'asseuen. Pierre sembla força alegre. Xiula fluixet.

Frédérique – De cop i volta et veig molt content... És la venda de la casa o la perspectiva de no tornar-nos a veure mai més, el que et fa tanta il·lusió?

Pierre – Pel que fa a les galteres, encara m'han de trucar, però acabo de saber que la prova del VIH m'ha sortit negativa...

Frédérique se sorprèn una mica.

Pierre – He conegut algú. Ens hem fet la prova...

Frédérique *(fredament)* – Felicitats... Però vigila. La vida de parella és el principi de l'aburgesament. No és el que pensaves no fa gaire?

Pierre – D'acord, perdona pel que t'he dit abans. Però ho havia de treure. Deu ser la crisi dels cinquanta. *(Una pausa.)* Saps, jo tampoc he acabat sent ben bé el que havia somiat ser.

Frédérique – Almenys ho has intentat...

Pierre – Sí. Sí, ho he intentat. Però no me n'he sortit. Potser hauria hagut de persistir en l'error... Saps què et retrec, en el fons?

Frédérique – Ah, encara no has acabat?

Pierre – Que no hagis sabut destriar les coses. Fa trenta anys almenys estàvem d'acord en una cosa: que no volíem viure com els pares. Però, volent fer exactament el contrari, em penso que tu també et vas equivocar.

Frédérique, contenint les llàgrimes, mira la llar de foc.

Frédérique – Tinc fred.

Pierre – Llàstima que no hi hagi llenya...

Frédérique – No s'ha fet servir mai. Seria una llàstima embrutar-la ara...

Silenci incòmode.

Pierre – Sabies que l'empresa està en liquidació?

Frédérique – Quina empresa?

Pierre – L'empresa del pare! Bé, la del Jeff...

Frédérique – No...

Pierre – M'ho ha dit la Josiane aquest matí. De tota manera, ho hauries acabat sabent.

Frédérique – Ja m'imaginava que acabaria així.

Pierre – Potser, en el fons, és millor així.

Frédérique – És ben cert que no estava fet per als negocis...

Pierre – Sobretot per als negocis de família.

Frédérique – Amb els diners de la casa, potser podrà engegar alguna cosa seva...

Pierre – Sí...

Silenci.

Frédérique – El Jérôme i jo ens divorciarem...

Pierre *(perplex)* – Ah, sí...? Per què...?

Frédérique – Ai... La seva ajudant també es diu Frédérique. Diguem que té tendència a confondre'ns... A la clínica, la pren per la seva dona, però més jove. I a casa, em pren per la criada...

Pierre *(sense saber ben bé què dir)* – Em sap greu...

Frédérique *(divertida)* – No em diguis que se't trenca el cor de no veure més el Jérôme...

Pierre *(relaxant-se una mica)* – Trencar-se'm el cor, no. Seria exagerar...

Frédérique – Jo també crec que és el millor. Els nens ja són grans. Per fi podré viure per mi mateixa.

Pierre – Viure per un mateix! No et pensis que és tan fàcil. T'ho diu un home que està a punt de deixar de ser un conco...

Frédérique – Saps, viure en parella tampoc és sempre de color de rosa, ja ho veuràs. T'ho diu una futura exmestressa de casa... Però no voldria desanimar-te. Només espero que tu, almenys, d'aquí a deu anys no deixis la teva dona per una de més jove.

Pierre *(divertit)* – La meva dona...? De tota manera, d'aquí a deu anys en tindré gairebé seixanta. I, per aquest cantó, cap perill. M'he saltat una etapa. Ja començo directament amb algú més jove...

Frédérique *(encuriosida)* – Quants anys?

Pierre – Vint-i-vuit...

Frédérique – A tu t'agrada la fruita tendra, eh?

Pierre – Sempre tenen la mateixa edat. Soc jo qui envelleix...

Frédérique – Això no m'impedirà venir al teu casament. Si m'hi convides...

Pierre – Casar-me, segurament encara no. Però quan formalitzi la unió civil, el PACS, potser sí...

Una pausa. Es miren. Frédérique, trasbalsada, creu entendre-ho.

Pierre – Ets la primera de la família a qui ho dic...

Frédérique *(molt emocionada)* – Per què jo?

Pierre – Es veu que no et detesto tant com sembla. I recordo que tu també em vas anunciar el teu casament a mi abans que a ningú. O, més ben dit, em vas dir que el Jérôme t'havia demanat la mà. Esperaves la meva benedicció per dir que sí. Oh, ja sabia que només era un joc. Tot i així, estava content que em donessis aquella mostra de confiança. I jo, imbècil de mi, et vaig dir que t'hi podies casar! Si ho hagués sabut... S'ha de dir que llavors era més simpàtic.

Frédérique – Sí...

Pierre – Portava els cabells llargs... Bé, tenia cabells... És increïble la tendència que tenen les coses a degenerar. Per mi, al principi, éreu la imatge de la família ideal.

Frédérique – Saps, la família ideal, no estic segura que existeixi...

Josiane torna amb una plata d'espaguetis. Jeff la segueix amb uns quants trossos de fusta a les mans.

Jeff – Hi havia una cadira vella a la cuina, tota menjada pel corc. Podrem fer una mica de foc.

Pierre – Aquí hi ha unes novel·les Harlequin velles per encendre'l.

Josiane – De fet, proposo que cremem tots els mobles. Pel que valen! Acabarem abans la mudança!

Jeff encén el foc. Tots miren les flames, pensatius.

Pierre – Això em recorda una il·lustració que hi havia al llibre d'història quan anava a primària. No sé per què em va marcar. Hi sortia Bernard Palissy, un ceramista francès del Renaixement, trencant els mobles de casa seva perquè no s'apagués el forn de llenya i poder coure els esmalts. Ho presentaven com un acte heroic. L'artista sense un ral que ho sacrifica tot pel seu art. És curiós. Gairebé no tinc records de la infantesa. Per què recordo això?

Frédérique – A mi em recorda una cantarella: «Els llibres a la foguera, i la mestra la primera!» És el primer eslògan subversiu que vaig aprendre al parvulari. Em pensava que passaria de debò al final del primer curs. I no... Només vam tornar a casa i ens vam avorrir com ostres tot l'estiu.

Pierre – I a tu, Josiane, segur que et recorda alguna cosa...

Josiane *(mirant com cremen els llibres)* – Tenia un professor de francès a l'institut. Un home sense edat. No gaire vell, però completament apagat. Vaig saber que el maig del seixanta-vuit havia cremat tots els llibres de la seva biblioteca en públic. Una mena d'acte de fe, en un rampell d'entusiasme revolucionari. Després ja no me'l mirava igual. L'observava a classe. Em preguntava què li quedava d'aquella espurna de bogeria.

Una pausa.

Pierre – Jeff?

Jeff *(somrient)* – Jo he encès el foc. No en teniu prou?

Encara miren el foc en silenci. Josiane agafa un tros de cadira per posar-lo a la llar de foc. Atura el gest, encuriosida, examina el tros de fusta i en sospesa el pes.

Josiane – Que estrany. No pesa gens. Sembla buit per dins...

Els altres, encara absorts en els seus pensaments, no li fan cas.

Josiane – Vaig llegir una cosa sobre els tèrmits a Le Chasseur Français. Es veu que són terribles. No els veus. Ho devoren tot en silenci, a poc a poc, durant anys. Tot el que és de fusta. Fins i tot les bigues de la teulada... I un bon dia, el sostre et cau al damunt, sense avisar.

Els altres tres es miren, sense saber ben bé si han de riure o preocupar-se. Miren el sostre. Jeff agafa el tros de fusta i l'examina.

Frédérique – I doncs?

Jeff *(dubtós)* – Potser només és corc. Però no ho sé. No he vist mai cap tèrmit... Quina pinta fan?

Pierre *(a Josiane)* – No hi havia cap foto, en aquell article teu?

Josiane – No m'hi vaig fixar. Viuen en comunitat, com les formigues o les abelles.

Pierre – Però no fan mel...

Josiane examina la cadira on seu.

Josiane – Aquesta també està ben atacada.

Els altres miren les seves cadires amb inquietud, com si de sobte tinguessin por que s'esfondressin sota el seu pes.

Pierre – Potser hauríem de fer una ullada a les bigues de les golfes.

Jeff *(aixecant-se)* – No sé si tenim cap escala.

Pierre també s'aixeca i surt amb Jeff. Josiane i Frédérique els miren marxar, preocupades.

Frédérique – Caram! Seria un maldecap!

Josiane – I tant que seria un mal de cap, si aquesta nit ens cau la teulada al damunt. *(Una pausa.)* Sort que acabem de signar.

Frédérique la mira, indignada.

Frédérique – Espera! Si és veritat, no podem fer com si no ho sabéssim.

Josiane – Quan vam signar no ho sabíem...

Frédérique – Seria una estafa! I tampoc podem assumir una responsabilitat així! Imagina't que els nous propietaris moren sepultats sota la runa. Potser tenen fills...

Josiane – Ai, això ja és problema seu, eh... Quan et compres una casa, mires com estan les bigues...

Una pausa.

Josiane – O hi calem foc abans de marxar. Que pagui l'assegurança. Cada dia hi ha incendis...

Frédérique – L'endemà de vendre la casa? Ho trobaran estrany. Hi haurà una investigació. Una estafa a l'assegurança pot sortir molt cara.

Jeff i Pierre tornen.

Josiane – I doncs?

Jeff – Costa de dir. No s'hi veu gaire res. És veritat que les bigues estan una mica corcades, però tampoc són d'ahir. Caldria que ho examinés un especialista.

Frédérique – Valdria més, no? Podríem tenir problemes...

Pierre – No sé com va la legislació d'aquí sobre això. Però és ben cert que el comprador ens podria portar als tribunals. Si descobreix que li hem venut una casa rosegada pels tèrmits. Només refer les bigues ja li costaria la meitat del preu de la casa.

Josiane – I nosaltres, si hem de pagar una teulada nova, ja no cal ni que la venguem, aquesta casa.

Pierre *(sospirant)* – Ja em semblava, a mi, que era massa fàcil.

Frédérique – I doncs, què fem?

Jeff – Ja ho veurem demà, però valdria més avisar el comprador i fer-hi venir un pèrit. Estaríem més tranquils. Si d'aquí a un any ens hem de trobar amb un plet a sobre...

Frédérique – Amb indemnització per danys i perjudicis inclosa...

Josiane – Adeu, herència! I jo que em preguntava d'on sortia tanta pols...

Frédérique *(aixecant-se)* – Em sembla que val més que anem a dormir.

Josiane *(preocupada)* – Creieu que és gaire prudent dormir aquí? Potser valdria més anar a un hotel?

Pierre – Estadísticament, seria ben bé mala sort que aquesta casa ens caigués al damunt justament aquesta nit. La primera que passem tots quatre junts en catorze anys.

Es disposen a sortir cap a les habitacions.

Jeff *(fent broma)* – De tota manera, procureu no esternudar gaire fort.

Riuen.

Fosc.

L'endemà al matí

Frédérique, asseguda tota sola a la sala, fuma una cigarreta mentre s'acaba el cafè. Ja va vestida i maquillada. Arriba Josiane en camisa de dormir i amb mala cara. Intenta destapar-se les orelles amb el dit petit.

Josiane – Tinc les orelles tapades com si hi tingués sorra... Segur que aquell marrec portuguès em va encomanar les galteres...

Frédérique *(perplexa)* – Qui?

Josiane – Al tren!

Frédérique prefereix no insistir.

Josiane – I a sobre, aquests espaguetis m'han fet venir set. Espero que la salsa no estigués caducada de feia gaire temps. *(Servint-se un got d'aigua i mirant la seva germana.)* Ai, tu també fas mala cara...

Frédérique *(molesta)* – He dormit malament, i prou...

Josiane – No deu ser per la discussió amb el Pierre ahir al migdia? Ja el coneixes, sempre ha de dir en veu alta el que els altres pensem en veu baixa...

Frédérique la mira, perplexa, però prefereix no contestar. Josiane se serveix una tassa de cafè.

Josiane – Jo tampoc he dormit bé. Per culpa d'aquests tèrmits. He somiat que també se'ns menjaven a nosaltres durant la nit. Començant pel cervell.

Mirada perplexa de Frédérique. Josiane mulla els llavis al cafè i fa una ganyota, agafant-se l'estómac.

Josiane – Em fa venir basques, aquest cafè... *(Una pausa.)* Em sembla que hauré d'anar a vomitar...

Josiane surt i es creua amb Pierre, que arriba encara mig adormit.

Pierre – Ui! Tampoc fas gaire bona cara, tu.

Frédérique *(seca)* – Gràcies. La Josiane m'acaba de dir el mateix.

Pierre se serveix un cafè.

Pierre – Ho deia també per mi... Passats els cinquanta, quan la Ventafocs se'n va a dormir després de mitjanit, l'endemà al matí té el cap com una carbassa...

Frédérique – Et creus la Ventafocs...?

Pierre – Vosaltres, les dones, encara us podeu maquillar abans de sortir al carrer.

Frédérique – Ja vaig maquillada...

Pierre remena el cafè.

Pierre – Perdona. És que s'acosta Nadal. Em deprimeix. He de ser desagradable amb tothom, no sé per què. Bé, una mica sí que m'ho imagino...

Silenci.

Frédérique – Un dia el pare em va agafar a part, dins del cotxe, abans d'anar a treballar. Jo devia tenir cinc o sis anys. Em va anunciar que el Pare Noel no existia. Així, de cop. Jo no li havia preguntat res. Al principi n'estava força orgullosa. Això volia dir que ja era gran. Però no vaig trigar a entendre què volia dir amb allò...

Pierre – Cada vegada que ens volia recordar fins a quin punt érem ingenus, ens engegava, amb aquell to irònic: encara creus en el Pare Noel!

Frédérique – Per venjar-me, vaig revelar a la filla de la mestra que el Pare Noel no existia. L'endemà al matí, sa mare em va clavar dues bufetades... No només no existia el Pare Noel, sinó que a sobre m'ho havia de guardar per a mi!

Pierre – Hem de perdonar sempre els pares... amb el pretext que potser ells també van tenir una infantesa desgraciada?

Frédérique – Em pensava que quan fos mare seria més indulgent amb la meva. I no. Només m'ha servit per adonar-me de fins a quin punt no ens van saber donar afecte.

Josiane torna, vestida, amb una bossa d'escombraries a la mà.

Josiane – El Jeff encara no està a punt? Sempre és l'últim de llevar-se... Bé, llençaré la resta dels espaguetis, si no, farà una pudor terrible. Amb aquella salsa ja no feien gaire bona olor quan ens els menjàvem... *(Una pausa.)* I he vomitat a la bossa, per no embussar el lavabo...

Estupefacció dels altres dos. Josiane surt amb la bossa d'escombraries. Arriba Jeff. Com el dia abans, camina com un somnàmbul. Però ja va vestit i a punt de marxar. Se serveix un cafè.

Frédérique – Ha arribat l'hora d'acomiadar-nos d'aquesta casa... És l'última vegada que hi esmorzem junts. Com quan érem petits...

Silenci incòmode.

Frédérique – De tota manera, res no ens impedeix tornar-nos a veure...

Pierre – Sí... *(Amb amargor.)* Però de debò ens fa bé, això...?

Josiane torna corrents.

Josiane *(en to dramàtic)* – Ens han robat el cubell de les escombraries!

Pierre *(irònic)* – Hi havia res de valor, a dins?

Jeff, encuriosit, surt a veure-ho.

Josiane – És increïble! Us en feu càrrec? Ara fins i tot roben els cubells de les escombraries. I això que som al camp!

Una pausa. Jeff torna.

Jeff – No ens l'han robat, s'ha cremat. Com que era de plàstic, no en queda res. Sort que la casa no s'ha encès...

Jeff mira Josiane amb recel.

Jeff – No vas posar pas les cendres de la llar de foc al cubell ahir al vespre?

Frédérique i Pierre també es giren cap a Josiane.

Josiane – Em pensava que ja no hi havia brases...

Jeff – Es veu que sota les cendres encara hi havia caliu.

Pierre – O sigui que no avisem la policia...?

Josiane – És increïble que s'encenguin així, aquests cubells. És perillós.

Els altres amb prou feines s'intercanvien una mirada, acostumats a la mala fe de Josiane.

Pierre – Potser valdria més enterrar-ho tot al jardí, aquesta vegada. Amb les emanacions de la salsa bolonyesa, el vòmit de la Josiane i les brases enceses... Podria desencadenar una reacció química imprevisible...

Jeff *(distret)* – Hi ha una pala a la caseta de les eines.

Tots el miren.

Jeff *(entenent la indirecta, resignat)* – D'acord, ja hi vaig...

Josiane continua divagant.

Josiane – Tenia un nom estrany, aquell fisioterapeuta...

Pierre – William.

Josiane – Això, William... La pera Williams, oi? S'ha d'estar ben verd per comprar una casa que cau a trossos... Li hauria donat el meu número de telèfon, però... És veritat que feia un aire una mica...

Pierre – Una mica què...?

Josiane – No vas veure que era un marieta?

Frédérique, incòmoda, observa la reacció de Pierre, que es decideix a parlar.

Pierre – Us he de dir una cosa... Val més que us ho digui ara...

Josiane l'escolta. Frédérique li somriu per encoratjar-lo.

Pierre – Aquell fisioterapeuta que ha comprat la casa. El William. És el meu amic...

Frédérique, que desconeixia aquest aspecte de la qüestió, està tan sorpresa com Josiane. Sobretot perquè esperava una altra mena de revelació.

Frédérique *(de nou una mica seca)* – Vaja, avui t'has proposat sorprendre'ns...

Josiane *(perduda)* – El fisio marieta era un testaferro?

Frédérique – Per què ho has fet? Hauríem pogut arribar a un acord si et volies quedar aquesta casa...

Pierre – Em feia por que fos complicat...

Frédérique *(irònica)* – És veritat que així és molt més senzill.

Josiane – I a sobre, a aquest preu... T'ha sortit bé la jugada, eh?

Pierre – La casa ha estat més d'un any a la venda. No la volia ningú...

Els altres emmudeixen, trasbalsats cadascú a la seva manera per aquesta revelació.

Pierre – Ep, us recordo que ens acabeu de vendre una casa que potser està tota menjada pels tèrmits...

Josiane *(cada vegada més perduda)* – Vendre-us...? La compreu tots dos junts...?

Frédérique surt al pas per ajudar Pierre.

Frédérique – És la seva parella... No cal que et fem un dibuix...

Josiane finalment ho entén.

Josiane *(divertida)* – Ah, d'acord! Ja m'ho semblava, a mi...

Frédérique *(irònica)* – Sí, la intuïció femenina...

Pierre – En aquesta casa sempre sereu a casa vostra...

Aleshores Jeff torna del jardí.

Jeff – És increïble!

Frédérique – I tant, que ho és...

Però Jeff es refereix a una altra cosa.

Jeff – Mireu què acabo de trobar fent un forat al jardí per enterrar les escombraries!

Mostra un os.

Josiane – Què és això?

Pierre – Fa tota la pinta de ser un fèmur...

Frédérique – Vols dir... un os humà?

Pierre *(a Jeff)* – I hi havia tot l'esquelet?

Jeff – No he continuat cavant. No sé què heu fotut en aquella bossa d'escombraries, però no feia pas olor de roses. Ho he tirat tot al forat i l'he tapat a corre-cuita.

Josiane – Podríem avisar la policia, però... Us ho imagineu? Un cadàver enterrat al nostre jardí! Podríem tenir problemes...

Frédérique sembla una mica incòmoda.

Frédérique – Si és un mort de debò, qui pot ser?

Una pausa.

Pierre – Potser és el pare...

Els altres el miren, indignats que pugui fer broma. Però Pierre no fa broma.

Pierre – L'última vegada que la mare va venir aquí, va venir amb ell. I després no l'hem tornat a veure mai més. Qui ens diu que se'n va tornar de debò a l'Amazònia...?

Josiane *(a Pierre)* – Ai, mare... Sort que l'ha comprada el teu xicot gai, aquesta casa. Almenys tot queda en família!

Jeff *(perdut)* – Qui és gai...?

Josiane – El Pierre!

Frédérique *(que ja no està gaire segura de res)* – Simpatitzant, en tot cas...

Jeff paeix aquesta informació. Pierre es manté impassible, sigui perquè no vol desmentir-ho, sigui perquè no ha sentit l'última rèplica, absort en la contemplació del presumpte fèmur.

Frédérique – Bé, tampoc no ens esverem. Potser és un os de vaca.

Pierre – Fa tota la pinta de ser un fèmur...

Frédérique – Tu hi entens, de fèmurs?

Pierre – El meu xicot és fisioterapeuta... Jo l'ajudava a preparar els exàmens...

Jeff – I per què hauríem enterrat una vaca al nostre jardí...?

Josiane – O potser el veí és un assassí en sèrie i enterra les víctimes a casa nostra perquè no l'enxampin...

Pierre – Si hem de tornar a passar vacances aquí, gairebé prefereixo que la mare hagués assassinat el pare... És menys perillós que tenir un veí psicòpata...

Frédérique – Bé, ara no ho resoldrem pas... Proposo que fotem el camp d'aquí. Ens emportem l'os a París i ja ho veurem.

Tots hi assenteixen. Jeff deixa l'os damunt la taula. Per pensar en una altra cosa, es tornen a posar en moviment per enllestir els preparatius de la sortida. Cadascú va a buscar l'equipatge. Josiane torna amb una bossa grossa a més de la maleta que duia quan ha arribat.

Pierre *(recelós)* – No portaves només una maleta, quan has arribat?

Josiane – M'enduc alguns records! Això que els tèrmits no es menjaran...

Jeff *(a Pierre)* – Has tancat el comptador?

Pierre – Sí... *(Després de dubtar.)* Vaig a comprovar-ho.

Pierre surt un moment per comprovar el comptador i torna.

Pierre – Tot bé, podem marxar.

Els quatre germans es disposen a sortir de la casa, equipatge en mà.

Jeff *(fent una última ullada a l'habitació)* – No ens deixem res...?

Pierre – Agafo el fèmur... L'hi ensenyaré al William...

Jeff – Qui és William?

Frédérique – Ja t'ho explicarem més tard...

Josiane – I pensar que hem vingut aquí per resoldre això de l'herència... Em sembla que encara ens queden comptes pendents...

Jeff, Frédérique i Josiane surten. Pierre és l'últim. Amb la seva bossa de viatge a la mà, va a agafar la foto de família de damunt la llar de foc i la mira un instant amb un somriure amarg.

Pierre – Els records... No ocupen gaire lloc, però pesen molt.

El criden des de fora.

Frédérique *(fora d'escena)* – Pierre?

Jeff *(fora d'escena)* – Vens?

Josiane *(fora d'escena)* – Què fa?

Pierre torna a posar la foto al seu lloc.

Pierre – Ja vinc! *(Agafa l'os que hi ha damunt la taula.)* Em deixava el fèmur del pare! *(Per a si mateix.)* Ara sí que la família torna a estar reunida... *(Mirant l'os.)* Bé, és un començament...

Pierre se'n va.

Fosc.

Fi.

L’autor

Nascut el 1955 a Auvers-sur-Oise, Jean-Pierre Martinez va pujar per primera vegada als escenaris com a bateria de diversos grups de rock, abans de convertir-se en semiòleg publicitari. Posteriorment, va treballar com a guionista de televisió i va tornar als escenaris com a dramaturg. Ha escrit un centenar de guions per a la petita pantalla i més de cent comèdies teatrals, algunes de les quals ja s’han convertit en clàssics (*Divendres 13* o *Strip Poker*). Actualment, és un dels autors contemporanis més representats a França i als països francòfons. D’altra banda, diverses de les seves obres, traduïdes al castellà i a l’anglès, es representen regularment als Estats Units i a l’Amèrica Llatina.

Per als aficionats i els professionals que busquen un text per portar a escena, Jean-Pierre Martinez ha optat per oferir les seves obres en descàrrega gratuïta des dels seus llocs web:

https://jeanpierremartinez.net/
https://comediatheque.net/

Tanmateix, el pagament dels drets de representació, que constitueixen una remuneració justa pel treball de l’autor, és una obligació legal. Tant si es tracta d’una companyia amateur com professional, cal sol·licitar autorització per representar l’obra i abonar els drets corresponents a la producció.

Jean-Pierre Martinez està representat per la Societat d’Autors i Compositors Dramàtics (SACD).

Per posar-vos en contacte amb Jean-Pierre Martinez i sol·licitar autorització per representar alguna de les seves obres, utilitzeu el formulari de contacte disponible als seus llocs web.

Després d’haver iniciat la seva trajectòria com a bateria, Jean-Pierre Martinez ha tornat recentment a la música, creant cançons originals inspirades en els seus poemes i les seves obres teatrals.

Amb Jean-Pierre Martinez Music, dona continuïtat a aquest univers en forma de cançons originals: relats breus, humorístics o melancòlics, en què la cançó es converteix de vegades en una petita escena teatral.

https://jeanpierremartinezmusic.com/

Totes les obres de Jean-Pierre Martinez es poden descarregar gratuïtament des dels seus llocs web:

https://jeanpierremartinez.net/

https://comediatheque.net/

Aquest text està protegit per les lleis relatives als drets de propietat intel·lectual. Qualsevol infracció dels drets d'autor és punible amb una multa de fins a 300.000 euros i una pena de fins a tres anys de presó.

Avinyó – novembre de 2026

ISBN 978-2-38602-543-3

© La Comédiathèque

Obra de descàrrega gratuïta.